

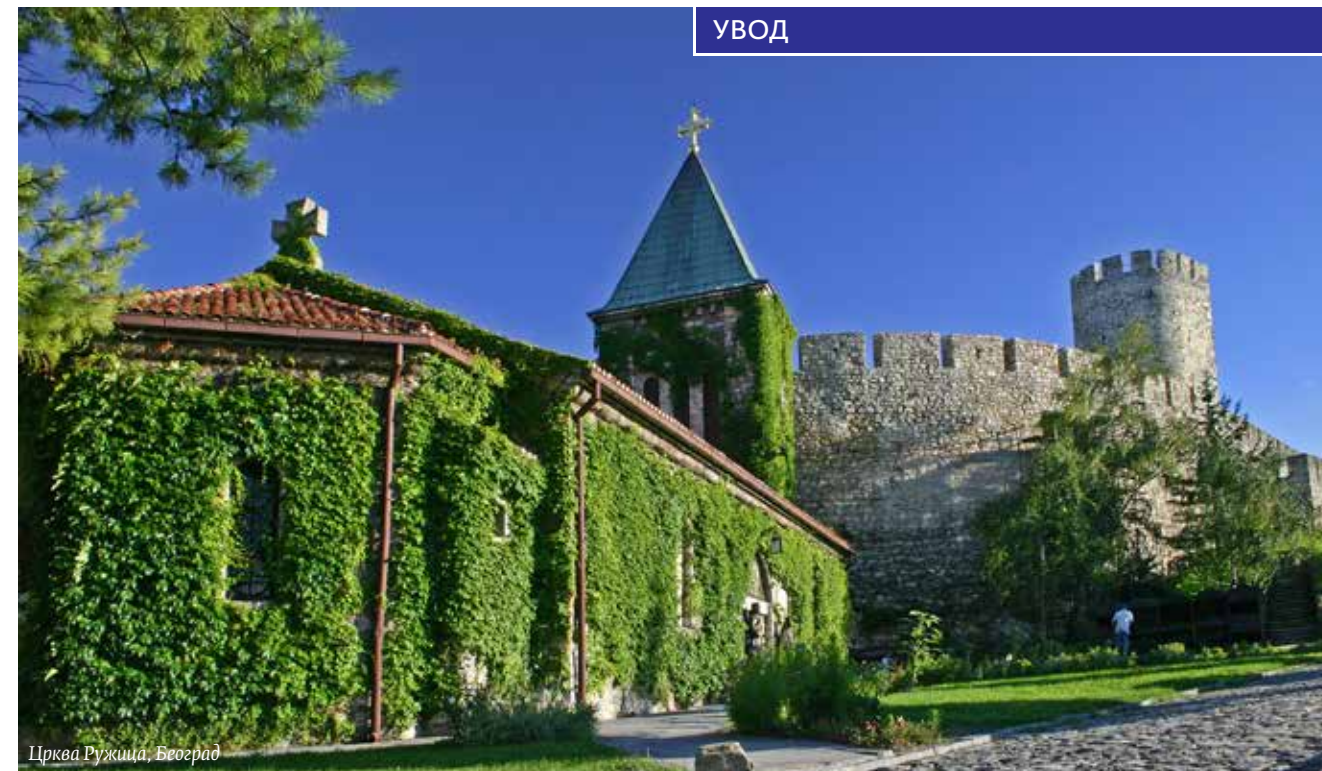
РУСКО НАСЛЕЂЕ У СРБИЈИ

КУЛТУРНО БЛАГО СРБИЈЕ

Насловна страна: Београд, панорама

Црква Ружица, Београд

Народна скупштина Републике Србије, Београд

ДУША... ДУША...

Русија и Србија одувек су имале посебне односе. Проткане дубоким разумевањем. Често бурне. Веома страсне. Крајње емотивне. Беспштедне. Велике. И верне до краја.

Руски трагови видљиви су и данас, а довољно је погледати зграду Скупштине Србије, Цркву Ружицу, Палату Владе Србије, Споменик на Чегру код Ниша или тржницу у центру Крагујевца. Балет, шаховски клуб, први козметички салон у Новом Саду, па и веслање на Сави „донели” су Руси.

После Револуције 1917. године, 40 хиљада припадника руске емиграције нашло је спас у Србији која их је прихватила раширених руку, и они су јој се својски одужили.

Међутим, најстарија сећања на контакте Руса и Срба сежу из Кијевске Русије, а у време српско-турског рата 1876. године из Русије је стигло хиљаде добровољаца и 700 официра...

Србија је за Русе често била уточиште, а Русија за Србе резервна домовина. Откријте бар део руских трагова који се могу видети у Србији...

Да ли сте знали?

...да је бака по мајци руског цара Ивана Васиљевића Грозног, Ана Јакшић Глинска, била Српкиња?

...да су прва три пилота српске цивилне авијације, Стрижевски, Никитин и Јерменко, били Руси?

Храм Свете Тројице, Београд

БЕРА... БЕРА...

Руска црква Свете Тројице на Ташмајдану изграђена је 1924. године према плановима Валерија Сташевског, а у темељ су белогардејци положили грумен руске земље. У цркви се чува део шала Светог мученика царевића Алексеја Романова што су му га сестре исплеле док је још био у мајчиној утроби, а који је носио свих 13 година живота.

У цркви се чувало и 200 руских и српских историјских застава из рата против Наполеона, као и заставе из одбране Севастопоља, српско-турског рата и белогардејских јединица.

На улазу у цркву сахрањен је барон Врангел. Храм је 2013. године посетио патријарх Кирил. Сваког 17. јула држи се и служба којом се Романовима одаје почаст. Поред цркве гради се Духовни центар РПЦ.

Да ли сте знали?

...да је Никола Пашић, тадашњи председник министарског савета Краљевине СХС, поклатио Храму Свете Тројице у Београду звоно?

...да је 1931. године сваки шести становник Београда био Рус?

Инфо

Храм Свете Тројице налази се у Београду, у Таковској улици бр. 4.

БРАТСТВО... БРАТСТВО...

Прва руско-српска школа отворена је 1725. године у Карловцима (садашњи Сремски Карловци) када је по указу царице Катарине дошао свештеник Максим Суворов чији ће ђаци касније отворати школе широм Србије. Патријарх српски Арсеније Јовановић Шакабента 1743. године довео је у Карловачку митрополију иконописце из Русије.

Барон Петар Николајевић Врангел живео је у Сремским Карловцима од 1922. до 1926. године. Са њим се населило и педесетак интелектуалаца и највернијих официра. На Чератском гробљу почива колонија Руса, међу њима и Врангелов отац Никола.

Поред споменика генералу Врангелу и руског гробља, могу се видети и Чесма Светог Андреја Првозваног, коју су подигли руски официри, као и Споменик Сави Владисављевићу Рагузинском, трговцу, дипломати и оснивачу руске тајне службе, који је био у служби цара Петра Великог.

Да ли сте знали?

...да су између два рата у Великом Бечкерек (Зрењанину) живели кнез Шереметјев, унук императора Николаја Првог, а у Новом Саду грофица Софија Толстој која је у Српској великој гимназији отворила Руски кројачки завод?

Споменик Сави Владисављевићу Рагузинском, Сремски Карловци

Инфо

Сремски Карловци су од Београда удаљени 70 км.

www.karlovc.org.rs

Врангелова кућа је у Улици митрополита Стратимировића 19-21.

Прикази марка издати поводом 150 година од рођења Николаја Краснова, „Пошта Србије”

Руска некропола, Београд

Руска некропола је јединствен споменик, јер је то једино место на свету где се 11. новембра одаје пошта руским војницима из Првог светског рата.

На Споменику руске славе пише: „Са захвалношћу два милиона руских војника, погинулих у време Првог светског рата”. Иверску капелу изградиле су руски емигранти и то је копија капеле коју су большевици срушили у Москви. На 755 гробних места сахрањени су многи значајни људи попут Николаја Краснова, Георгија Острогорског, Петра Анагностија, Николаја Салтикова, Степана Колесникова и других.

Народно позориште у Београду

НАДЕЖДА... НАДА...

Долазак руске емиграције у Србију био је за њих велико искушење, али за Србију је то била велика срећа.

Доласком уметника Руског балета Сергеја Дјагиљева и Нине Кирсанове основан је балетски ансамбл Народног позоришта, а прва представа „Крцко Орашчић” изведена је 1923. године.

Јелена Пољакова, Маргарита Форман и Нина Кирсанова биле су неке од педагога и кореографа које су формирале укус београдске публике.

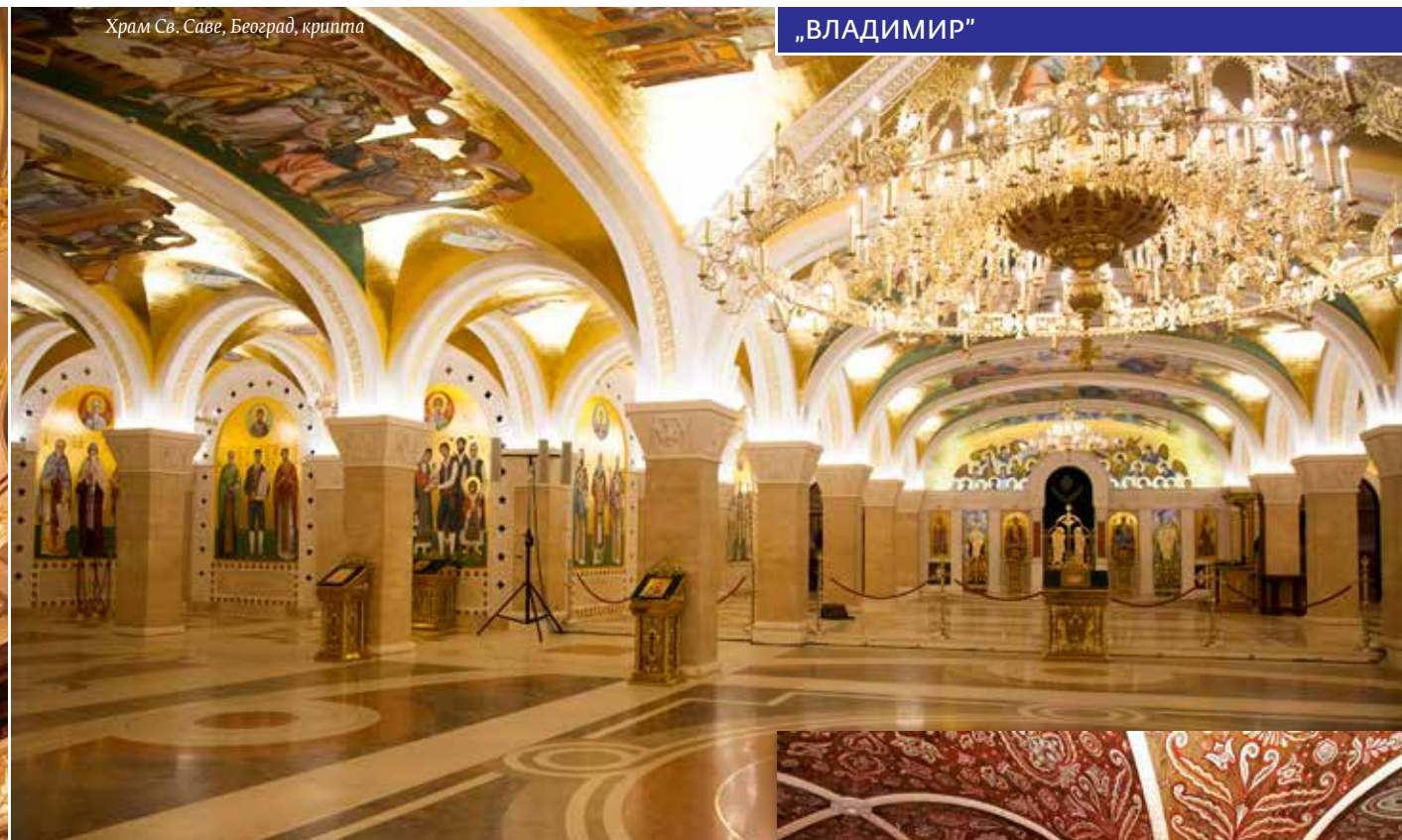
Било је и сликара, а Степан Фјодорович Колесников био је један од најзначајнијих реалиста међуратног периода. Пореклом је из Славеносрбије (Јекатеринославске губерније), а његови преци воде порекло из Србије. Осликао је плафон у Народном позоришту.

Инфо

Народно позориште у Београду
www.narodnopozeriste.rs

Руска некропола налази се у Београду, у Рузвелтовој улици.

Храм Св. Саве, Београд, крипта

ЛЮБОВЬ... ЛУБАВ...

Немогуће је замислити како би Београд изгледао да руски неимар, главни градски архитекта Јалте, није прихватио да у априлу 1922. године дође у престоницу Србије.

За две деценије рада Краснов је у потпуности променио лице Београда, а његове монументалне фасаде и данас остављају без даха: Скупштина Србије, Влада Србије, Министарство спољних послова, Архив Србије, Мост краља Александра... Уредио је и Двор на Дедињу, Цркву Светог Ђорђа на Опленцу, Ружицу на Београдској тврђави, али и Војничко гробље на Зејтинлику, Његошеву капелу на Ловћену ...

Храм Светог Саве, највећи православни храм на Балкану, имаће 15.000 квадрата осликаних фрескама које ради 300 најбољих руских и белоруских уметника предвођених чувеним иконописцем Николајем Мухином.

Да ли сте знали?

...да се на Авали налази Споменик совјетским ратним ветеранима који су 1964. године погинули долазећи на прославу 20-годишњице ослобођења Београда? Међу њима су били маршал Сергеј Бирјузов и генерал Владимир Жданов.

... да је 30 милиона евра за фреске у Храму Светог Саве донирала руска влада?

Двореки комплекс Србије, Београд

Инфо

Туристичка организација Београда
www.tob.rs

Храм Светог Саве
www.hramsvetogsave.com

Споменик цару Николају, Београд

СПАСЕНИЕ... СПАС...

Руски дом изграђен је новцем руских емиграната и власти Југославије, а аутор је војни инжењер Василиј Баумгартен, који је пројектовао и Стари генералштаб у Улици кнеза Милоша у Београду. Руски дом императора Николаја отворен је 9. априла 1933. године и до данас је остао један од највећих духовних руских центара у иностранству.

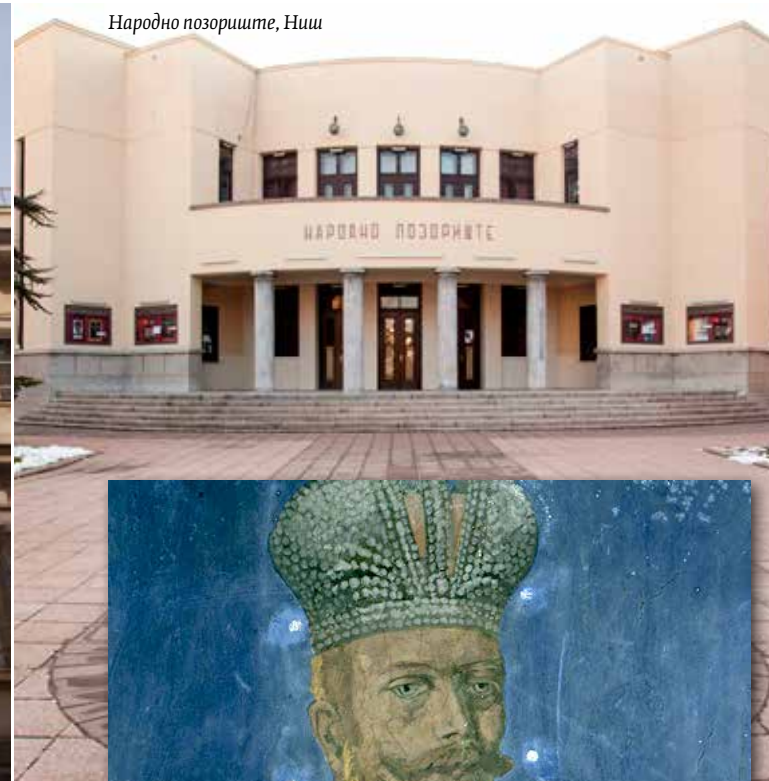
Споменик цару Николају постављен је је 2014. године као дар Руске федерације. Споменик од бронзе дело је руских скулптора Андреја Коваљчука и Генадија Праватворова. Свети мученик Николај Романов задужио је Србе уласком у Први светски рат, али и притиском на савезнике да помогну српској војсци после албанске голготе.

Инфо
Руски дом налази се у Београду у Улици краљице Наталије 33.

Руски дом, Београд
www.ruskidom.rs

Споменик цару Николају налази се у Парку Александров, између Улица Косовке девојке и Краља Милана у Београду.

Да ли сте знали?
...да је Споменик цару Николају тежак 50 тона, а рађен шест месеци?

Цар Николај, фреска у манастиру Жича

Инфо
Ниш је од Београда удаљен 237 km.

Туристичка организација Ниша
www.visitnis.com

Народни музеј Ниш
www.narodnimuzejnis.rs

Крагујевац је од Београда удаљен 113 km.

Градска туристичка организација Крагујевац
www.gtokg.org.rs

Манастир Жича удаљен је од Београда 169 km, а од Краљева 15 km.

Манастир Жича
www.zica.org.rs

Копија куће „Јасна Пољана” из 1871. године, Крагујевац

УТЕШИТЕЛЬНЫЙ... УТЕХА...

После „кримске евакуације” није било града у који није стигао неки руски интелектуалац. Србија је добила 435 руских лекара у тренутку када је имала 147 српских.

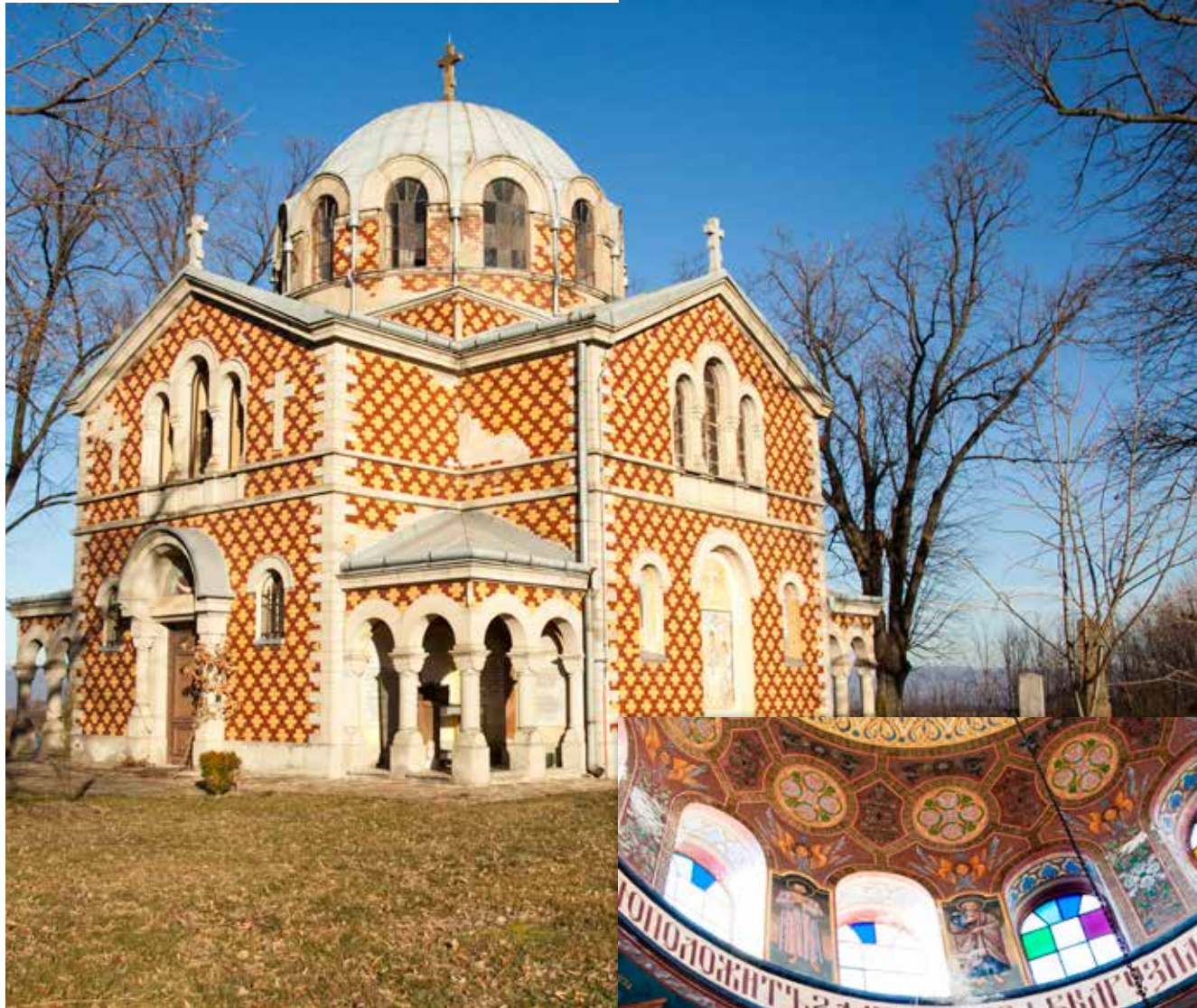
Народно позориште у Нишу пројектовао је Всеволод Татаринов, Скупштину општине Ниш Александар Медведев, Споменик на Чегру, који је подигнут на месту битке са Турцима, рад је Јулијана Дјупона. Народни музеј Ниша обилује делима руских уметника.

Крагујевац је имао срећу да га украсе радови неимара Георгија Коваљевског: комплекс жуте градске тржнице у еkleктичном стилу и Пожарни дом.

У Новом Саду настанило се 2.000 руских избеглица и град је убрзо добио први козметички салон, балет у Српском народном позоришту и први шаховски клуб, а Дом војске, Дом здравља и прве вишеспратнице пројектовао је архитекта Георгије Шретер.

Да ли сте знали?
...да се у манастиру Жича у Цркви Светог Саве налази прва фреска цара Николаја? Урађена је по налогу владике Николаја Велимировића 1935. године, а монахиње су је од комуниста криле хартијом!

...да се у Крагујевцу, у Улици краља Александра Првог Карађорђевића број 53, налази копија куће „Јасна Пољана” из 1871. године?

СТРАСТЬ... СТРАСТ...

Пуковник Николај Николаевич Рајевски, који је био инспирација Лаву Толстоју за лик грофа Вронског у роману „Ана Карењина”, сахрањен је у Србији, у месту Горњи Адровац код Алексинца.

Цркву Свете Тројице у Горњем Адровцу народ назива „шарена”, „руска” или „црква љубави”, а подигнута је 1903. године на земљи коју је купила краљица Наталија и од средстава грофице Марије Рајевске, жене млађег брата Михаила. Гроф Рајевски био је руски добровољац у српско-турском рату 1876. године и на месту погибије налази се скроман споменик који се данас може видети код улаза. Цркву је градио Јосиф Колар уз надзор нишког владике Никанора Ружића.

Инфо

Алексинац је од Београда удаљен 210 км.

Туристичка организација Алексинца
www.aleksinac.net

Да ли сте знали?

... да су „Руски пут”, који повезује Врањску Бању и Босилеград, од 1921. до 1925. године, градили војници чувене козачке дивизије чији је командант био генерал Василиј Логвинов?

Да ли сте знали?

Александар Пушкин написао је песму „Карађорђева кћер”.

П.И. Чајковски компоновао је „Српско-руски марш”.

Римски Корсаков је на Општесловенском конгресу у Москви 1867. године извео „Српску фантазију”.

Од 2017. године и Србија организује Бесмртни пук на Дан победе у знак сећања на учеснике у Другом светском рату.

Сваког фебруара у Панчеву одржава се Фестивал руске салате, која је у свету позната под именом „Оливије”.

Хотел „Москва”, отворен 1908. године у присуству краља Петра Првог, првобитно је била Палата Русија у којој се налазило осигуравајуће друштво.

Црвена армија, ослобођење Београда, 20. октобра 1944. године

РУСКО НАСЛЕЂЕ У СРБИЈИ

Издавач:

Туристичка организација Србије

Чика Љубина 8, 11 000 Београд

Тел: +381 11 6557 100

Факс: +381 11 2626 767

е-пошта: office@serbia.travel

www.srbija.travel

[f](https://www.facebook.com/turisticka.organizacija.srbije) [turisticka.organizacija.srbije](https://www.facebook.com/turisticka.organizacija.srbije) [t](https://www.twitter.com/turisticka.organizacija.srbije) [i](https://www.instagram.com/turisticka.organizacija.srbije) [p](https://www.pinterest.com/turisticka.organizacija.srbije) [serbiatourism](https://www.youtube.com/channel/UC...) [serbia](https://www.youtube.com/channel/UC...)

За издавача: Марија Лабовић, в.д. директора

Уредник: Олга Стојановић

Текст: Александра Миката

Стручни консултант: др Бојан Димитријевић

Коректура: Исидора Секулић

Дизајн: Маријана Маркоска

Фотографије: Александар Матић,

Дмитри Воздвиженски, Бранко Јовановић,

Драган Боснић, Розана Саздић, Срђан Вуловић

(Народни музеј Краљево), архива ТОС,

ЈП Поште Србије, Војни музеј Београд

Штампа: Службени гласник

Јована Ристића 1, 11040 Београд

Прво издање на српском језику, 2018.

Тираж: 2.000

ISBN 978-86-6005-537-0

СР - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

930.85(=161.1)(497.11)(036)

МИКАТА, Александра

Руско наслеђе у Србији / [текст Александра Миката ; фотографије Александар Митић ... [и др.]]. - 1. изд. на срп. језику. - Београд :

Туристичка организација Србије, 2018 (Београд : Службени гласник). - [10] стр. : фотогр. ; 24 см. - (Културно благо Србије)

Кор. насл. - Податак о аутору преузет из колофона. - Тираж 2.000.

ISBN 978-86-6005-537-0

а) Културна добра, руска - Србија - Водичи COBISS.SR-ID 256802572

КУЛТУРНО БЛАГО СРБИЈЕ

РУСКО НАСЛЕЂЕ У СРБИЈИ